
Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 48 от 28.12.2001 г. за железопътен превоз на специфични товари, на товари без опаковка и на товари, изискващи особена опаковка

Публикуван на: 01.07.2013

Проектът е публикуван в електронен вид за обществено обсъждане и е на разположение в Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Мотиви

Проектът е изготвен от работна група, съставена от експерти на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" (ИА "ЖА") и Национална компания "Железопътна инфраструктура" (НК "ЖИ") въз основа на постъпилите предложения за изменения и допълнения на наредбата от НК "ЖИ", и от следните железопътни превозвачи: "БДЖ – Товарни превози" ЕООД, "Българска железопътна компания" ЕАД, "Унитранском" АД, "Рейл карго Австрия" АД, "Булмаркет-ДМ" ООД и "Ди Би Шенкер Рейл България" ЕООД.

През десетгодишния период на прилагане на настоящата наредба бяха направени множество промени в редица нормативни актове: Закон за ветеринарномедицинска дейност, Закон за храните, Наредба № 5 от 25.05.2006 г. за хигиена на храните (обн., ДВ, бр. 55 от 2006 г.) (Наредба № 5), Наредба № 26 от 28.02.2006 г. за условия за защита и хуманно отношение към животните по време на транспорт (обн., ДВ, бр. 23 от 2006 г.) (Наредба № 26), които транспонират Директива 91/628/ЕО на Съвета от 29 юни 1995 г. относно изменение на Директива 91/628/ЕО във връзка със защитата на животните при транспортиране и осигуряват мерки на национално ниво за прилагане на Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и Съвета от 29 април 2004 г. относно хигиената на храните, Регламент (ЕО) № 183/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 12 януари 2005 г. относно определяне на изискванията за хигиена на фуражите, Регламент № 338/97 на Съвета от 9 декември 1996 година относно защитата на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях и Регламент (ЕС) № 101/2012 на Комисията от 6 февруари 2012 година за изменение на Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета относно защитата на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях. Тези промени в нормативните актове налагат актуализацията на наредбата. Наред с това настъпиха промени във функционирането на железопътния транспорт у нас, които също следва да се регламентират в наредбата.

Предложените изменения и допълнения произтичат от следните мотиви:

- » Промяната в чл. 2 следва от обстоятелството, че в доклада за фактическото

състояние на мрежата, издаден от управителя на железопътната инфраструктура, се обявяват гарите, на които се извършва товаро-разтоварна дейност и съоръженията, с които те разполагат. Тази информация е необходима, за да се знае в коя гара какъв вид товар може да бъде обработен и при какви условия.

» Предлага се нова ал. 2 в чл. 3, която въвежда забрана за превоз на хранителни продукти във вагони, превозвали опасни товари. Изключение от забраната е направено само за случаите, в които превозване в такива вагони е допустимо съгласно Правилника за международен железопътен превоз на опасни товари (RID) По този начин се постига съответствие между наредбата и RID.

» В чл. 4 се създават нови ал. 2 и 3, като с тези разпоредби се цели постигане на по-добро проследяване и гарантиране на санитарната годност на транспортните средства за натоварване и превоз на хранителни продукти и живи животни.

» В системата на железопътния транспорт функционират два вида дезинфекционни станции в зависимост от технологията на работата, извършвана от тях – "ветеринарно-дезинфекционни" и "промивно-пропаръчни дезинфекционни" станции. За уточняване към кой вид дезинфекционна станция да бъдат насочени вагоните, превозващи определени специфични товари, както и за ясно дефиниране на станциите по вид се изменят чл. 8 и чл. 89, създават се нови алинеи – ал. 3 в чл. 4 и ал. 2 в чл. 83 и нов §1а в Допълнителните разпоредби. В чл. 97, ал. 4, чл. 98 и чл. 99 терминът "изпарва" се заменя с "пропарва" с оглед установяване съответствие с Приложение № 16 към чл. 464 от Наредба № 13 от 30.12.2005 г. за осигуряване на *здравословни и безопасни условия на труд в железопътния транспорт* (обн., ДВ, бр. 12 от 2006 г.) и в съответствие с наименованието на станциите, в които се извършва дейността.

» В чл. 5 се предлага фуражите, фуражните добавки, комбинираните фуражи, премиксите и специфичните растителни продукти да се добавят сред видовете товари, които подлежат на контрол от ветеринарномедицинските органи. По този начин текстът се съобразява с разпоредбите на чл. 2, т. 1, б. "д" и "и" от Закона за ветеринарномедицинска дейност.

» С оглед разпоредбите на Закона за ветеринарномедицинската дейност и Закона за храните се предлага да се променят текстове, съдържащи понятия, загубили своето значение или се предлага да се направят уточнения, като например чл. 6, ал. 2 се променя поради отпадане на понятието "дълбоко замразени" храни и се правят уточнения в температурния режим. В чл. 10 се правят уточнения на специалните изисквания, които се определят от вида на бързо развалящите се товари. Тези изисквания могат да бъдат "ветеринарномедицински" – при превоз на храни и хранителни продукти от животински или "фитосанитарни" – при превоз на растения, храни и хранителни продукти с растителен произход в съответствие с разпоредбите на Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за храните, Закона за защита на растенията и Наредба № 1от 27.05.1998 г. за фитосанитарен контрол. В чл. 13, ал. 1 "свидетелство" се заменя с "документ" и се добавя "*за вида товар*", тъй като документите издавани от ветеринарномедицинските и фитосанитарните органи не са свидетелства, а сертификати, лицензии, разрешителни и др. и са в зависимост от вида на товара. Тази промяна е отразена и в чл. 13, ал. 2 и 3, чл. 24 ал. 2, 3 и 4, чл. 29, ал. 1, 2 и 3, чл. 43, т. 1 и 2, чл. 44, ал. 1 и 2, чл. 46, ал. 1 и 2, чл. 48, ал. 1, 2 и 3, чл. 49, ал. 1 и 2, чл. 56, ал. 1 и 2 и чл. 63. В чл. 18, ал. 2 се добавя "или фитосанитарният документ", ако превозваните товари са растения, плодове или зеленчуци. В чл. 30, ал. 1 се добавя "почистени и дезинфекцирани", а в чл. 32, ал. 1 – "почистени" в съответствие с изискиванията на чл. 52, ал. 1, т. 2 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

» В чл. 13, ал. 3, чл. 24, ал. 4, чл. 29, ал. 3 и в чл. 48, ал. 3 се въвежда изискването при предаване на документацията на пратката, освен подписа, да се вписва и името на получателя, тъй като по този начин ще се подобри сигурността и проследимостта на товарите.

» Промените в чл. 16, ал. 1 са във връзка с прецизиране на разпоредбата и посочване на компетентните органи, които имат право да спрат или забранят превоза на бързо развалящи се товари. Тези органи, при спиране или забрана на превоза, могат да съставят различни документи в зависимост от съответната нормативна уредба и поради това се предлага по-тесния термин "контролен лист" в действащия текст да се замени с "документ". В ал. 2 на чл. 16 се предлага отпадане на текста, който определя, че превозвачът извършва уведомяването за спирането на превоза само с телеграма. Целта на промяната е освен телеграмата, като съвременни средства за писмена комуникация да могат да се използват и факсът, и електронната поща. Отпада и изискването превозвачът да уведомява отправната гара, както и задължението на гарата да уведомява изпращача, тъй като в съвременните условия на функциониране на железопътния транспорт превозвачите нямат постоянни представители във всички гари. С новата редакция се предвижда превозвачът да уведомява за спирането на превоза директно изпращача.

» В чл. 22 се предлага млякото и млечните продукти да се превозват и с товарни влакове, а не само с пътнически, както е предвидено в действащия текст. Към настоящия момент това означава, че железопътните превозвачи, лицензирани за превоз на пътници извършват тази дейност при условията на Наредба № 43 от 11.09.2001 г. за железопътен превоз на пътници, багажи и колетни пратки. С допълнението се цели да се разшири възможността за превоз на мляко и млечни продукти и с товарни влакове от лицензираните превозвачи на товари при спазване на всички други условия за превоз на този вид товар.

» Изменението в чл. 24, ал. 1 се налага поради промени в изискванията за съхранение и транспорт на млякото, които са регламентирани в чл. 15 от Наредба № 4 от 19.02.2008 г. за специфичните изисквания при производството, съхранението и транспортирането на сурово краве мляко и изискванията за търговия и пускане на пазара на мляко и млечни продукти (обн., ДВ, бр. 23 от 2008 г., изм. и доп., бр. 9 от 2009 г., бр. 27 от 2010 г., бр. 23 от 2011 г., изм., бр. 16 от 2012 г.).

» С предложението проект Наредба № 48 се привежда в съответствие с Наредба № 26 от 28.02.2006 г. за условията за защита и хуманно отношение към животните по време на транспортирането им (Наредба № 26).

Промяната в чл. 30, ал. 1 и 2, е свързана с отразяване на изискванията към транспортните средства при превоз на животни, които се съдържат в чл. 29, ал. 1-3 от Наредба № 26. С цел осигуряване на спокойствие, комфорт и хуманно отношение към животните при превоза им, в чл. 31 се добавя нова ал. 3, с която се забранява превозването на стоки във вагона, в който се превозват животни. Въведената забрана е в съответствие с чл. 16 от Наредба № 26.

Предлага се в чл. 33, ал. 3 да се измени като се допусне възможност във вагон без прегради да се натоварват и животни, които са отгледани заедно и разделянето им може да предизвика безпокойство и страдание. Текстът съответства на чл. 15, ал. 1 от Наредба № 26.

В чл. 36 се предлага да се създаде нова ал. 2, която да предвиди забрана за придружителите на вагон с животни да дразнят, плашат и малтретират животните, да им причиняват болка, да оказват натиск върху чувствителни части на тялото им, да ги третират по начин, който им причинява болка и страдание. В новата ал. 2 е включена и забрана за пушене, палене на огън и ползване на нагревателни уреди във вагона от

придружителите, която досега беше предвидена в действащия текст на разпоредбата на чл. 36, т. 6. Текстът е съобразен с чл. 48, ал. 3 от Наредба № 26.

Предлага се промяна в ал. 1 на чл. 38 като се предвижда на животните да се осигурява достатъчно вода за пиене в зависимост от вида им, а за уредбата на интервалите за поене на животните и времетраенето на превоза им с железопътен транспорт текстът препраща към чл. 42 и 43 от Наредба №26.

» С предлаганата промяна в чл. 33, ал. 1 се предвижда отпадане на възможността изпращачът да направи бележка в товарителницата, с която освобождава от отговорност за съвместни превози на различни видове едри и дребни животни в един вагон ветеринарномедицинските органи, тъй като е недопустимо контролен орган да бъде освобождаван от отговорност от контролирания субект

» Член 35, чл. 78, ал. 2 и чл. 79, които предвиждат задължения за осигуряване от превозвачите на придружители на товари, се изменят като се предвижда превозвачът само да уведомява изпращача за подsigуряване на нов придружител и до пристигането му да назначава свой служител за охрана. Промяната се предлага поради това, че превозвачите не разполагат с персонал с необходимата квалификация и удостоверение за придружител на животни при транспортиране съгласно чл. 164, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и чл. 8 и чл. 18 от Наредба № 26. В железопътния транспорт съгласно Раздел VII на настоящата наредба, придружителите се осигуряват от изпращача или получателя и отговорността за възникнали проблеми при транспорта с някои от придружителите следва да бъде на изпращача или получателя.

» С проекта на наредба се предлагат промени, с които се цели избягването на изчерпателно изброяване на действия и предмети в различни текстове. Подобно изброяване крие риск от пропускане на някое действие, което следва да се извърши, или предмет, който следва да се използва.

Поради тази причина в чл. 37 се предвижда придружителят на пчелните семейства да разполага вместо с мрежа, чукче, клещи, тенекени изрезки и глина за запушване на случайно открили се проходи, с подходящи инструменти и материали за такова запушване.

Поради изтъкнатия мотив в чл. 60, ал. 3 се предлага да не се изброяват видовете хигроскопично вещество, с което се покрива долната част на ковчезите.

В чл. 107, ал. 2 и ал. 3 се предлага при наливане на бързо изпаряващи се продукти, изискващи особено плътно затваряне, изпращачът вместо да поставя под капака подложка от азбест, здрав картон или от друг подходящ материал, да взема мерки за допълнително уплътняване на вагон-цистерните по способ, който няма да възпрепятства източването им. Изменението в чл. 43, т. 3, произтича от необходимостта да се прецизира текста и да се замени архаичния термин "върлува" с "е констатирана".

» В чл. 101 от Закона за железопътния транспорт са посочени случаите, в които се съставя констативен протокол. В тази връзка в наредбата се правят промени, свързани със замяната на термина "акт" с термина "констативен протокол", тъй като в случаите по чл. 52, ал. 1-3, чл. 72, ал. 1, чл. 76, ал. 3 и изречение второ на чл. 93 от наредбата следва да се съставят протоколи по смисъла на чл. 101 от Закона за железопътния транспорт.

» Предлага се в чл. 54 складирането, товаренето и разтоварването на хранителни и технически животински продукти в гарите на изпращане или получаване да не се извършва за сметка на съответния изпращач или получател, а в съответствие с уговорка между превозвача и изпращача. При липса на уговорка натоварването и разтоварването ще се извършва от превозвача за багажните и колетните пратки като за вагонните пратки: натоварването ще се извършва от изпращача, а разтоварването - от получателя след

доставката. Такава е уредбата и в чл. 88, ал. 1 от Закона за железопътния транспорт, към който се предлага чл. 54 да препрати.

» Изменението на чл. 66, ал. 2 е поради актуализиране на списъка с товари, а в чл. 86 се уточнява вида на капаците, поради това, че съществуват различни видове - вентилационни, вътрешни, капацы на люка, капацы клемии и др.

» Предлага се добавянето към товара на необходимите предпазни средства против замръзване да се извършва по всякакъв начин, осигуряващ равномерното им смесване, а не както предвижда действащия чл. 68 – само по механичен начин. Измененията са с цел да се даде възможност на клиента да избира начините на смесване на компонентите с товарите, предпазващи ги от замръзване, тъй като те вече не са само механични.

» Предлага се текстът на ал. 2 на чл. 72 да се отмени, тъй като изцяло се отнася до уреждане на вътрешно-фирмените отношения на превозвача, който е търговец. Промяната на ал. 3 цели да отмени разпоредба, която е неактуална, отнасяща се до организацията на работа на превозвачите и търговската им политика и да се даде възможност за договаряне между превозвача и получателя относно срока за разтоварване предвид възникналата ситуация.

» С промяната в чл. 73 се предвижда възможност фиксираният период (от 15 декември до 1 март), в който се вземат предпазни мерки против замръзване на товарите да се променя от превозвачите по искане на изпращачите и в зависимост от климатичните условия. В действащия текст промяната на този период се извършва от Изпълнителна агенция "Железопътна администрация", но тази функция на агенцията е нетипична, тъй като с нея се засягат търговски правоотношения.

» С измененията в чл. 80, ал. 1 се предвижда изпращачът да вписва в графа "Бележки на изпращача" на товарителницата думата "Придружител", името и фамилията на придружителя и номера на удостоверението за придружител. В ал. 4 се предлага допълнителните разноски за превода на придружителя и реда за заплащането им да се определят в тарифата на превозвача. По този начин се прецизира уредбата на правоотношенията между превозвача и изпращача във връзка с използването на придружител на товара.

» В чл. 81, ал. 1 се изменя като се предвижда, че при поява на заразни болести в отделни райони приемането и предаването на пратките с живи животни, птици, пчелни семейства, хранителни и технически животински продукти ще се преустановява в гарите от тези райони по нареждане на ветеринарните органи, а не както в действащия текст: по искане на тези органи с нареждане на Изпълнителната агенция "Железопътна администрация". По този начин се постига по-голяма бързина и оперативност при ограничаването на разпространението на заразните болести.

» В чл. 82, ал. 3 се изменя поради отпадане на изискването ИА "ЖА" да уведомява при въвеждане на карантина, тъй като агенцията вече няма подобни функции. Актуализирано е наименованието на Министерството на земеделието и храните. Добавянето на новите ал. 4 и 5 в чл. 82 е необходимо, за да се регламентират задълженията по отношение на уведомяването на участниците в превозния процес в ситуация на карантина.

» В чл. 83 се предлага създаването на ал. 2, с която се въвежда задължително обеззаразяване на вагоните, превозващи товар под карантина или товар от район, поставен под карантина. Задължителното обеззаразяване цели да се елиминира опасността от механично разпространение на заразна или паразитна болест чрез тези

вагони. С цел да не се допусне объркване и да се възпрепятства разпространяването на заразен или паразитен причинител след разтоварване, вагонът се облепя с етикет "Задължително да се дезинфекцира", "Задължително да се обезпаразити" и се изпраща в най-близката ветеринарно-дезинфекционна станция.

» Измененията на чл. 87, ал. 2 и чл. 89 са с цел хармонизиране на наредбата с чл. 52 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, чл. 26 от Закона за храните и Раздел IV от Наредба № 5 от 25.05.2006 г. за хигиена на храните (обн., ДВ, бр. 55 от 2006 г.), където е предвидено, че транспортирането на животни, зародишни продукти, храни и компонентите им от растителен и животински произход, служещ за храна на хора и животни се превозват в почистени и дезинфекцирани специализирани транспортни средства.

» Предлагат се промени в текстове в наредбата с цел прецизирането и уеднаквяването им, като терминът "цистерна" се заменя с по-точния "вагон-цистерна" в съответствие с чл. 90. Поради тази причина се предлагат изменения в чл. 91, ал. 3, чл. 93, чл. 95, ал. 1 и чл. 96-108.

» В чл. 96, ал. 3, чл. 103 и чл. 104 промените са необходими поради уточняване на изискванията към вагоните и натоварването им в съответствие с таблица А от глава 3. 2 и глава 4. 2 от RID.

» В допълнителните разпоредби се въвеждат определения на понятия, които се използват в Наредба № 48, за да се избегнат двусмислия. Отпада определението за термина "безденгубен период", тъй като след промените в чл. 72, ал. 3, чл. 92 и 93, той не се използва вече в наредбата.

Предлага се създаването на нов §1а в Допълнителните разпоредби, с който управителят на инфраструктурата се задължава, да вписва в доклада за фактическото състояние на железопътната инфраструктура дезинфекционните и промивно-пропаръчните дезинфекционни станции, тъй като те са елемент на железопътната инфраструктура и са вписани в баланса на НК "ЖИ". Промяната е в съответствие и с изискванията за осигуряване на пакета за минимален достъп от управителя на инфраструктурата и съдържанието на доклада за фактическото състояние на железопътната инфраструктура съгласно Директива 2012/34/ЕС от 21 ноември 2012 година за създаване на единно европейско железопътно пространство, по - конкретно - Приложение II, т. 2, б. и Приложение IV, т. 6. Предлаганата разпоредбата цели да регламентира дейността на НК "ЖИ" по стопанисването на станциите и предоставянето на услугите по дезинфекция и дезинсекция (вкл. дезодориране, инактивиране, пропарване и миене) на превозвачите, както и да транспонира тези изисквания на Директивата в българското законодателство.

» В заключителните разпоредби предлагам да се отмени §4, където е предвидено, че министърът на транспорта и съобщенията или упълномощено от него лице издава инструкции по прилагането на наредбата. Съгласно чл. 7, ал. 3 от Закона за нормативните актове инструкцията е нормативен акт, с който висшестоящ орган дава указания до подчинени нему органи относно прилагане на нормативен акт, който той е издал или чието изпълнение трябва да осигури. Самата наредба урежда правоотношенията между лица и органи (превозвач, изпращач, ветеринарномедицински, фитосанитарни органи), които не са подчинени на министъра. В настоящата наредба, освен условията за превоз на специфични товари, на товари без опаковка и на товари, изискващи особена опаковка, е уредена детайлно и организацията на превозите, поради което не е необходимо издаването на горепосочените инструкции.

» Предлагат се следните промени в приложенията:

С проекта се предвижда създаването на нови приложения, което налага преномериране на двете съществуващи приложения към наредбата като в съществуващите приложения имената на товарите са допълнени с номерата (кодовете) им съгласно Хармонизираната номенклатура на товарите (NHM), която е разработена на база Митническата номенклатура на товарите, и периодично се актуализира от Международния съюз на железниците (UIC).

С новото Приложение № 1 към чл. 4, ал. 2 се определя списък на товарите, които изискват вагоните и контейнерите да се дезинфекцират и дезинсекцират (вкл. обезмирисяват, инактивират, пропарват и мият). Към настоящия момент този списък съществува единствено като документ на железопътния превозвач "БДЖ - Товарни превози" ЕООД и не се съдържа в нормативен акт, който да задължава железопътните превозвачи да обработват вагоните преди натоварване и/или след разтоварване в зависимост от превозвания товар.

В Приложение № 2 към чл. 4, ал. 3 за обозначаване на обработените вагони в дезинфекционните станции се въвеждат образци на етикети с цел да се маркират транспортните средства, които са годни за натоварване и превоз на хранителни продукти и живи животни.

Приложение № 4 към чл. 30, ал. 1 въвежда образец на етикет за обозначаване на вагоните, превозващи живи животни. Въвеждането на етикета е в съответствие с изискванията на чл. 29, ал. 1 и чл. 30, ал. 4 от Наредба № 26. Член 29, ал. 1 от Наредба № 26 предвижда, че железопътните вагони за транспорт на животни се обозначават със символ, указващ присъствието на живи животни. Именно с предложението етикет се осигурява прилагането на това изискване. Член 30, ал. 4 от Наредба № 26 изисква превозвачът да вземе предпазни мерки, за да се избегне блъскане на вагоните, натоварени с животни, при композирането на влаковете и при извършването на маневри. Обозначаването на вагона е мярка, която цели избягването на произшествия при транспортирането на животни.

С Приложение № 6 към чл. 83, ал. 2 се предлагат образци на етикети за обработване на вагоните, превозвали товари, налагащи задължителна дезинфекция (товари под карантина, медикаментозни фуражи и т. н.)

Пълният текст на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 48 от 28.12.2001 г. за железопътен превоз на специфични товари, на товари без опаковка и на товари, изискващи особена опаковка (*обн., ДВ, бр. 4 от 2002 г.*) може да се види в **Приложението**.

Лице за контакти:

Венка Стефанова – главен експерт в дирекция "Регулиране" , ИА "ЖА",

тел: 02/ 9409513;

e-mail: vstefanova@mtitc.government.bg

Приложение

» [Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 48 от 28.12.2001 г. за железопътен превоз на специфични товари, на товари без опаковка и на товари, изискващи особена опаковка \(обн., ДВ, бр. 4 от 2002 г.\)](#) (304 KB)